

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

THE RELATIONSHIP BETWEEN 21ST CENTURY LEADERSHIP OF SCHOOL
ADMINISTRATORS AND A HAPPY ORGANIZATION IN SCHOOLS UNDER THE
NAKHON RATCHASIMA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

นฤบดีนทร์ หวังรวมกลาง¹, สรรฤดี ดีปุ²

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Naruebodin Wangruamklang¹, Sanrudee Deepu²

Nakhon Ratchasima Rajabhat University

Corresponding Author E-mail : naruebodin1994@gmail.com¹, sanrudee.d@gmail.com²

(Received : February 4, 2025; Edit : February 18, 2025; accepted : February 22, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 2) เพื่อศึกษาการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 335 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์
2. การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม
3. ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ ($r_{xy} = .842$)

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา องค์กรแห่งความสุข

Abstract

The purpose of this research were to study 1) study 21st-century leadership of school administrators under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3, 2) examine the characteristics of a happy organization in schools under the same office, and 3) analyze the relationship between 21st-century leadership of school administrators and the development of a happy organization in schools.

The sample consisted of 335 school administrators and teachers, The research instrument was a questionnaire, and the statistical methods used included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The findings revealed that:

The overall 21st-century leadership of school administrators was at a high level. When considering each aspect, all were rated at a high level, with vision being the highest-rated component.

The overall level of being a happy organization in schools was also high. When analyzed by aspect, most were rated at a high level, with the highest-rated component being the school environment.

A significant positive correlation was found between the 21st-century leadership of school administrators and the development of a happy organization in schools, with a correlation coefficient of $r_{xy} = .842$ at the .01 significance level.

Keywords: 21st-century leadership of school administrators, happy organization

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ส่งผลให้วิถีการดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ประชากรมีการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานเพื่อทำงาน การสื่อสาร ด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ มีการเชื่อมโยงจากทั่วทุกมุมโลก ข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ มีความสลับซับซ้อน จึงทำให้วิถีชีวิตและการทำงานในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากศตวรรษที่ผ่านมา (สมหญิง สายธนู, 2560, น.35) ในขณะที่โครงสร้างและระบบการศึกษายังบริหารและจัดการภายใต้กฎ ระเบียบ กติกา และแบบแผนการปฏิบัติ รูปแบบเดิมส่งผลให้เกิดปัญหาและความไม่คล่องตัวในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้งการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษายังเป็นปัญหา ทั้งเรื่องการขาดแคลนครูในบางสาขา ครูไม่ครบชั้น อัตราส่วนครูต่อนักเรียนและนักเรียนต่อห้องไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งส่งผลให้บรรยากาศของสถานศึกษาขาดความสุขในการทำงาน กระทั่งต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างยิ่ง การปรับปรุงโครงสร้าง การบริหารงานของหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และสถานศึกษา ควบคู่กับการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและการพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จะส่งผลให้หน่วยงานและสถานศึกษาสามารถบริหารและจัดการศึกษาที่แสดงความรับผิดชอบต่อคุณภาพมาตรฐานให้แก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น.131) ผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะที่ทัดเทียม เป็นที่ยอมรับของชาติอื่นและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (สมหมาย อ่าคอน กลอย, 2556, น.6-7)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาองค์กรไปสู่เป้าหมาย สร้างทีมงาน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ให้เกิดขึ้นในองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญมาก หากผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับสังคมในยุคศตวรรษที่ 21 อันเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสุขในองค์กรได้ ผู้บริหารต้องมีการค้นหาองค์ประกอบต่าง ๆ ทางการบริหารในศตวรรษที่ 21 ทำให้เกิดความสุขในการทำงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษา และนำองค์ประกอบต่าง ๆ มาสร้างความสุขให้เกิดขึ้นในองค์กร ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความสุขในการทำงานที่จะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีให้กับสถานศึกษา เป็นบรรยากาศแห่งความสุข แต่หากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของคนในองค์กรไม่ดีก็อาจสร้างปัญหาต่าง ๆ ให้กับสถานศึกษาได้ (อริคุณ สินธนาปัญญา, 2557, น.26)ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงออกมาในการบริหารงานในองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีให้เกิดขึ้นกับคนภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพ และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีการสร้างแรงบันดาลใจ สร้างพลังเชิงบวกให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา มีความรักความเมตตา ความเห็นอกเห็นใจต่อเพื่อนร่วมงาน เป็นทั้งผู้สอนงานและผู้เรียนรู้ คอยให้กำลังใจและให้คำปรึกษาปัญหาในการทำงาน ทำให้เกิดความพึงพอใจ ความสบายใจในการทำงาน การสร้างแรงจูงใจจึงสามารถกระตุ้นให้สมาชิกขององค์กรให้ความร่วมมือและทำงานด้วยความเต็มใจ ไม่ต่อต้านความต้องการของผู้บริหาร ซึ่งมีผลทำให้งานที่เกิดขึ้นมีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดการระบบในการบริหารงานของผู้บริหาร ผู้บริหารสามารถสร้างสรรค์ระบบและเงื่อนไขการทำงานที่จะช่วยให้บุคลากรสามารถทำงานได้อย่างเป็นระบบ โดยมีการมอบหมายงานตามความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา มีการส่งเสริมให้สามารถปรับตัวกับสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กรได้ ผู้บริหารจะต้องมีทักษะและความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลงให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์และการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ตระหนักถึงศักยภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง สนับสนุนและส่งเสริมให้คนภายในองค์กรสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ มีการบริหารบุคคลที่เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรในองค์กร ไม่ว่าจะ เป็นทางด้านร่างกายหรือทางด้านจิตใจ อาศัยความร่วมมือร่วมใจของคนในองค์กร เพื่อผลักดันให้องค์กรพัฒนาไปข้างหน้า ซึ่งหากบริหารงานได้ตามที่กล่าวมาข้างต้นจะทำให้การบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ประสบผลสำเร็จ เพราะความสุขเป็นปัจจัยหลักที่จะ

ทำให้บุคลากรในองค์กรมีความสุขในการทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างเต็มศักยภาพ (อิสริยา กลิ่นสุนทร, 2564, น.66) การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความสำเร็จในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ผ่านการระบุและการพัฒนาผู้นำที่มีศักยภาพ การให้การฝึกอบรมและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ องค์กรและสังคมสามารถปลูกฝังภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพซึ่งจำเป็นสำหรับการนำทางในภูมิทัศน์ที่ซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากต่อการบริหารองค์กรในเชิงการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ที่จะมิตผลต่อในระดับบุคคล ที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีผลต่อองค์กรที่จะทำให้สถานศึกษามีบรรยากาศแห่งความสุข ทั้งผู้บริหารครูผู้สอน และนักเรียน ร่วมมือร่วมใจกันในการทำงานอย่างเต็มความสามารถ ส่งผลดำเนินการที่ดียิ่งขึ้น มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร และที่สำคัญที่สุดก็คือผลผลิตของสถานศึกษา คือ ผู้เรียนที่จะได้รับการเรียนการสอนกับครูที่ทำงานอย่างมีความสุข มีความตั้งใจในการทำงาน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มความสามารถอันเกิดจากแรงจูงใจในการทำงาน การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาอาจจะต้องใช้เวลาในการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่สะสมกันมายาวนาน ต้องอาศัยความอดทนมุ่งมั่นต่อการแก้ปัญหาและใช้ความพยายามในการสร้างความสุขให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา (อธิคุณ สินธนาปัญญา, 2557, น.29)

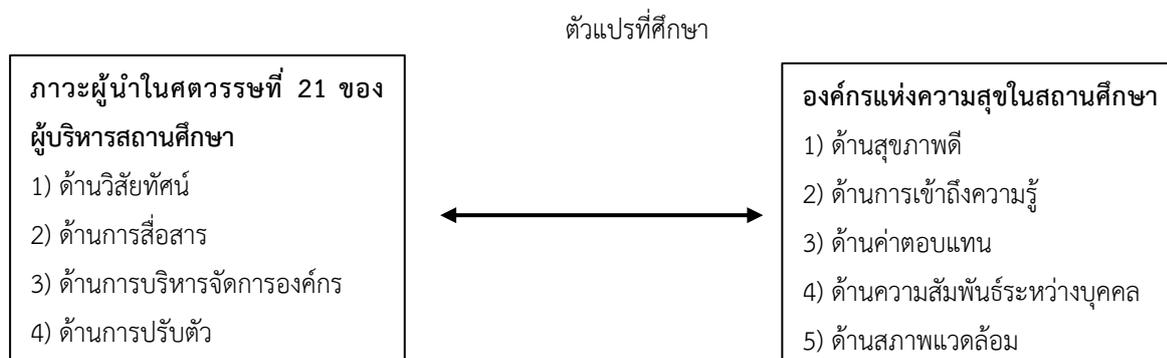
ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 เนื่องจากการขาดแคลนผู้นำที่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ส่งผลให้โรงเรียนบางแห่งขาดประสิทธิภาพในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความสุขของบุคลากร ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผลของการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปกำหนดนโยบายในการบริหารงานเพื่อสร้างความสุขให้เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานในสถานศึกษา รวมทั้งเป็นการประยุกต์สู่การพัฒนาองค์กรด้านอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3
2. เพื่อศึกษาการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาได้จำนวน 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านการสื่อสาร 3) ด้านการบริหารจัดการองค์กร 4) ด้านการปรับตัว และสังเคราะห์องค์ประกอบองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาจากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาได้จำนวน 4 องค์ประกอบ คือ 1)ด้านสุขภาพดี 2) ด้านการเข้าถึงความรู้3) ด้านค่าตอบแทน 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ5) ด้านสภาพแวดล้อม

ภาพ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ในปีการศึกษา 2566 โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 183 คน และครูจำนวน 2,407 คน รวมประชากรทั้งหมด 2,590 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 335 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 23 คน ครูผู้สอนจำนวน 312 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie and Morgan (1970, p. 607-610) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยใช้อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นภูมิในการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 มี 4 ด้านดังนี้

1. ด้านวิสัยทัศน์
2. ด้านการสื่อสาร
3. ด้านการบริหารจัดการองค์กร
4. ด้านการปรับตัว

2. การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา มี 5 ด้านดังนี้

1. ด้านสุขภาพดี
2. ด้านการหาความรู้
3. ด้านค่าตอบแทน
4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
5. ด้านสภาพแวดล้อม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาและเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists) ได้แก่ ตำแหน่ง และสถานที่ตั้งของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560, น. 69)

- 5 หมายถึง สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งความสุขอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งความสุขอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งความสุขอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งความสุขอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม รูปแบบและลักษณะที่เหมาะสม เป็นคำถามตรวจสอบ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert โดยนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงให้ครอบคลุมภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา และการเป็นองค์กรแห่งความสุข

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไข ให้มีความถูกต้อง เหมาะสมครอบคลุมเนื้อหา และการใช้ภาษาที่ถูกต้องในแบบสอบถาม

4. นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วมาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และการใช้ถ้อยคำ ของคำถามแต่ละข้อว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ และนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามอย่างเหมาะสมโดยวิเคราะห์หา

ค่า IOC ที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปจึงจะผ่านเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 70-71) พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญแนะนำ เพื่อให้ได้ความสมบูรณ์และเหมาะสม ผลการศึกษาพบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยนำผลที่ได้จากการทดสอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์แล้วหาค่าความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของ Cronbach (1973, pp. 202-204) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ดังนี้

5.1 ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นโดยรวมอยู่ที่ 0.969

5.2 การเป็นองค์กรแห่งความสุข มีค่าความเชื่อมั่นโดยรวมอยู่ที่ 0.957

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์หนังสือจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ขออนุญาตเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ทั้งทางไปรษณีย์ และผ่านช่องทางออนไลน์

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบจำนวนของแบบสอบถามที่ได้รับคืนและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติมาวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละตอน ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ และการคำนวณค่าร้อยละ

2.2 ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121) 5 ระดับ ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับน้อยที่สุด

2.3 การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนใช้เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121) 5 ระดับ ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาในระดับน้อยที่สุด

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน และแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน, 2564, น. 362-363)

- 0.81-1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูงมาก
 0.61-0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูง
 0.41-0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง
 0.21-0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างต่ำ
 0.01-0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำ
 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

โดยพิจารณาทิศทางของความสัมพันธ์ สามารถพิจารณาทิศทางของความสัมพันธ์ดังนี้

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าเป็นบวกแสดงว่าตัวแปรทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าเป็นลบแสดงว่าตัวแปรทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านวิสัยทัศน์	4.13	0.70	มาก
2. ด้านการสื่อสาร	4.03	0.76	มาก
3. ด้านการบริหารจัดการองค์การ	4.01	0.78	มาก
4. ด้านการปรับตัว	3.97	0.76	มาก
รวม	4.04	.69	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ รองลงมา ได้แก่ ด้านการสื่อสาร ด้านการบริหารจัดการองค์การ และด้านการปรับตัว ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบที่เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวม และรายด้าน

การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านสุขภาพดี	4.00	0.74	มาก
2. ด้านการเข้าถึงความรู้	4.06	0.71	มาก
3. ด้านค่าตอบแทน	3.97	0.72	มาก
4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.07	0.68	มาก
5. ด้านสภาพแวดล้อม	4.14	0.57	มาก
รวม	4.05	0.60	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม รองลงมา ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านการเข้าถึงความรู้ ด้านสุขภาพดี และด้านค่าตอบแทน ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y
X ₁	.629**	.587**	.493**	.670**	.661**	.697**
X ₂	.746**	.579**	.588**	.700**	.659**	.757**
X ₃	.796**	.662**	.645**	.763**	.706**	.826**
X ₄	.800**	.676**	.679**	.752**	.689**	.832**
X	.804**	.676**	.650**	.781**	.734**	.842**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ ($r_{xy} = .842$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา ด้านสุขภาพดี (Y₁) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r_{xy} = .804$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษากับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษากับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการปรับตัว (X₄) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก ($r_{xy} = .832$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้านกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปรับตัว (X₄) กับด้านสุขภาพดี (Y₁) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r_{xy} = .800$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 อีกทั้งยังมีความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูลการสร้างความสำเร็จร่วม และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในทุกระดับขององค์กร โดยเน้นการจัดการทรัพยากร การวางแผนกลยุทธ์ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการบริหารซึ่งแสดงถึงความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ความยืดหยุ่น และการพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความท้าทายในยุคสมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ ปีทิมพร พงษ์เพชร (2561) กล่าวว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ที่มีทิศทางที่ชัดเจนสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา เพื่อเปลี่ยนแปลงบรรยากาศการทำงาน ได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เปิดรับมุมมองใหม่ๆ สามารถนำความรู้ ความชำนาญการปฏิบัติงาน แก้ปัญหา อย่างเป็นระบบ มีการ

วางแผน รับผิดชอบงานร่วมกันของบุคลากร มีเป้าหมายทิศทางเดียวกัน ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ชนก เกื้อนโธสารและพิมพ์อร สดเอี่ยม (2567, น. 881) ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่าภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของธนัทศน์ กุลรัตน์พันธ์ (2567, น.103) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การที่ผู้บริหารให้ความสำคัญกับความสุขของบุคลากรในสถานศึกษา เนื่องจากความสุขของบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยผลักดันให้องค์กรประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน บุคลากรที่มีความสุขจะมีประสิทธิภาพการทำงานที่สูงขึ้น มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความมุ่งมั่นต่อการทำงาน ทำให้การดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้นในระยะยาว นอกจากนี้ องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษายังส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จขององค์กรในด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2552, น. 87) ระบุว่า การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา เป็นองค์กรที่มีกระบวนการพัฒนาคนในองค์กรอย่างมีเป้าหมายและยุทธศาสตร์สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กร มุ่งเน้นให้บุคลากรอยู่ร่วมกันและทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข สามารถผลิตสินค้าและบริการตามที่ถูกคำต้องการด้วยความคิดสร้างสรรค์ พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและสามารถนำพาองค์กรไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ ศุภสิริ เพชรเรียง (2563, น.1-15) ได้กล่าวว่า องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นที่คนทำงานโดยถือเป็นบุคคลสำคัญและเป็นกำลังหลักของทั้งองค์กร โดยเชื่อว่าหากคนทำงานในองค์กรมีความสุข ย่อมส่งผลดีต่อผลประกอบการหรือผลผลิตขององค์กรและส่งผลต่อสุขที่ยั่งยืนของครอบครัว ชุมชน และสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติมา ใจปลื้ม (2565) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราดพบว่าผลการวิเคราะห์ความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ พันนาดี (2567) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับการเป็นองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูงมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ลักษณะของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี มีความสามารถในการสื่อสาร สร้างแรงบันดาลใจ และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ผู้นำในลักษณะนี้เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมและการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งช่วยสร้างความรู้สึกร่วมเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร อีกทั้งยังสอดคล้องกับความสำเร็จของการสร้างองค์กรแห่งความสุข ที่เกิดจากความสัมพันธ์ที่ดีในที่ทำงาน การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร และการมีบรรยากาศการทำงานที่ส่งเสริมความไว้วางใจ ความเคารพ และความมั่นใจในองค์กรสอดคล้องกับแนวคิดของ กิตติมา ใจปลื้ม (2565, น.93) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญมากที่จะสามารถทำให้บุคลากรมีความสุขในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำมีการใช้ภาวะผู้นำในการบริหารยุคศตวรรษที่ 21 ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา และบริหารบุคลากรภายในสถานศึกษา ทำให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดการยอมรับ เชื่อมั่น และศรัทธา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ชนก เกื้อนโธสาร (2567) ที่ศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.1 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นองค์กรแห่งความสุขกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้านพบว่า การเป็นองค์กรแห่งความสุขกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการปรับตัว มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในบริบทต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ผู้บริหารที่มีทักษะในการปรับตัวสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมถึงสามารถเผชิญปัญหาและสร้างโอกาสในการพัฒนาบุคลากรและองค์กรมีความสามารถในการปรับตัวช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำพาองค์กรเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงที่เป็นเชิงบวก ทั้งในด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อมการทำงาน การสร้างบรรยากาศที่ดี และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากร นอกจากนี้ ผู้บริหารที่สามารถปรับตัวได้ยังสามารถสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรมีความยืดหยุ่นในการทำงานและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ซึ่งส่งผลต่อความสุขในที่ทำงานและความรู้สึกผูกพันกับองค์กรสอดคล้องกับแนวคิดของวิโรจน์ สารรัตน์ (2556, น.70-75) ได้กล่าวว่า การนำการเปลี่ยนแปลง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการสร้างองค์กรแห่งความสุข อาจเป็นเพราะว่าการนำการเปลี่ยนแปลง เป็นทักษะและความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดยุทธศาสตร์และนำไปปฏิบัติได้ ตระหนักถึงศักยภาพของสถานศึกษาที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง สนับสนุนและส่งเสริมให้คนภายในองค์กรสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Hosie (2009, pp.131-160) กล่าวว่า เมื่อบุคลากรมีความสุข บุคลากรจะปฏิบัติหน้าที่ได้ดีขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในองค์กรมีผลต่อความสามารถในการทำงานอย่างมีความสุขสอดคล้องกับงานวิจัยของชาติ เปี่ยมพลอย (2567) ที่ศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการนำการเปลี่ยนแปลง มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับค่อนข้างสูง

1. ข้อเสนอแนะ

1.1 ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการปรับตัว เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาทักษะการปรับตัวในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การบริหารงานที่มีความยืดหยุ่น และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ๆ ได้ทันเวลา

1.2 การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา ด้านค่าตอบแทน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นควรพิจารณาการปรับปรุงระบบค่าตอบแทนให้เหมาะสมและยุติธรรม เพื่อสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษารู้สึกพึงพอใจและมีความสุขในการทำงาน อาจรวมถึงการพัฒนาแนวทางอื่น ๆ เช่น สวัสดิการเพิ่มเติม หรือรางวัลพิเศษสำหรับผลงานที่โดดเด่น

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับการเป็นองค์กรแห่งความสุข โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิสัยทัศน์ ด้านค่าตอบแทน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด ดังนั้นโดยผู้บริหารควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในกระบวนการกำหนดเป้าหมายและทิศทางขององค์กร สื่อสารวิสัยทัศน์อย่างชัดเจนและสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรมองเห็นความสำคัญของบทบาทตนเองที่สอดคล้องกับเป้าหมายองค์กรในขณะเดียวกัน ควรปรับระบบค่าตอบแทนให้มีความยุติธรรมและโปร่งใส โดยเชื่อมโยงค่าตอบแทนกับผลลัพธ์ของการทำงานที่สอดคล้องกับเป้าหมายวิสัยทัศน์ รวมถึงเพิ่มสิทธิประโยชน์และสวัสดิการที่เหมาะสม เช่น โบนัสหรือรางวัลที่สะท้อนความทุ่มเทของบุคลากร การผสมผสานการพัฒนาทั้งสองด้านนี้จะช่วยสร้างสมดุลระหว่างความมุ่งมั่นในเป้าหมายขององค์กรและความพึงพอใจของบุคลากร ส่งผลให้องค์กรมีความสุขและประสิทธิภาพในระยะยาว

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการแยกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาออกเป็นประเภทของสถานศึกษา เช่น โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่ หรือโรงเรียนในเขตเมืองและชนบท รวมถึงแยกตามระดับการศึกษา (ประถมศึกษา มัธยมศึกษา) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดขึ้นเกี่ยวกับความแตกต่างในด้านภาวะผู้นำและการเป็นองค์กรแห่งความสุขในบริบทต่าง ๆ

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาองค์กรแห่งความสุขในมิติต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข เช่น ปัจจัยด้านสวัสดิการ ความสมดุลระหว่างชีวิตส่วนตัวและการทำงาน รวมถึงวัฒนธรรมองค์กร ซึ่งอาจเสริมสร้างความเข้าใจในแง่มุมที่หลากหลายและช่วยให้การบริหารจัดการมีความครบถ้วนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ พันนาดี. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- กิตติมา ใจปลื้ม. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- ชาลี เปี่ยมพลอย. (2567). ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร).
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2560). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: อมรรการพิมพ์
- ธันชัทศน์ กุลรัตน์พันธ์. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปัทมพร พงษ์เพชร. (2561). ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์).
- พิมพ์ชนก เกื่อนโทสาร และพิมพ์อร สดเอี่ยม. (2567) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). แนวคิดทฤษฎีและประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- ศุภสิริ เพชรเรียง. (2563). การพัฒนาองค์กรแห่งความสุขของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา.วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้, 7(1), น.1-15.
- ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. “องค์กรแห่งความสุข”. ข่าวประกันคุณภาพการศึกษา พระจอมเกล้าพระนครเหนือ 198 (ปีที่ 1 หลังสิงหาคม 2552): น.1-2.
- สมหญิง สายธนู. (2560). คู่มือครูอาชีพ (ฉบับย่อ) ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี - สฤษดิ์วงศ์.
- สมหมาย อ่าดอนกลอย. (2556). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- อติคุณ ลินธนาปัญญา. “การบริหารความสุขในสถานศึกษา.” วารสารสุทธิปริทัศน์. 28(88), น. 26-29.
- อิสริยา กลิ่นสุนทร. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- Cronbach, L. J. (1973). Essentials of psychological testing (5th ed.). HarperCollins Publishers.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.
- Hoise, P. (2009). Does the “happy-productive worker” thesis apply to managers? Bingley, UK: Emerald Group Publishing.